

UDK: 050.432:330.1

doi: 10.5937/ekonhor1701001P

UVODNIK

Sveska 1 Volumen 19 Godište 2017 naučnog časopisa *Ekonomski horizonti* sadrži jedan izvorni naučni članak, tri pregledna članka, prethodno saopštenje i prikaz naučnog Skupa.

Nakon preciznog pojmovnog određenja potrošačkog etnocentrizma, i kritičkog razmatranja složenih odnosa između animoziteta i patriotizma prema potrošačkom etnocentrizmu, *Veljko Marinković* istražuje relevantne rezultante animoziteta građana Republike Srbije (RS) prema Evropskoj uniji (EU) i njihovog patriotizma na potrošački etnocentrizam. Kroz istraživački proces, korišćenjem odgovarajućih istraživačkih instrumenata (anketna tehnika, analiza pouzdanosti, konfirmativna faktorska analiza, model strukturalnih jednačina, upareni t test), potvrđeno je da animozitet građana RS prema EU implicira njihovu usmerenost ka kupovini domaćih proizvoda, i da patriotizam građana RS ima pozitivan statistički značajan uticaj na opšti stepen potrošačkog etnocentrizma, s tim da patriotizam ima jači uticaj na potrošački etnocentrizam od animoziteta prema EU. U okviru identifikovanja otvorenih pitanja važnih za buduća istraživanja, ukazuje se na potrebu sukcesivnih ispitivanja u odnosnoj oblasti, uključivanje u razmatranje i takvih varijabli kao što su „uticaj nacionalizma, nacionalnog identiteta i kulturološke otvorenosti na potrošački etnocentrizam“, i odgovarajuća kros-kulturalna proučavanja potrošačkog etnocentrizma.

Oslanjajući se na utvrđene osnovne karakteristike modela ponašanja u makroekonomskom kontekstu, i razmotrena alternativna shvatanja ontologije u

ekonomiji, *Dragan Petrović*, *Zoran Stefanović* i *Ivan Marković* identifikuju neke od ključnih bihevioralnih grešaka (hiperbolično diskontovanje, psihološko stanje, efekat dostupnosti, greške povezane sa održavanjem *status quo*-a, greške povezane sa optimizmom i pesimizmom, zavisnost od konteksta), i preispituju realističnost modela ponašanja u funkciji paternalističkih mera i intervencija države. Zaključeno je da „bihevioralni modeli, bazirani na pretpostavci o raznorodnosti ekonomske sredine i komplementarnosti ciljeva države i ekonomskih subjekata, predstavljaju pogodan instrumentalni okvir za sprovođenje politike asimetričnog paternalizma“. Kao relevantna za buduća istraživanja, izdvajaju se identifikacija i detaljno razmatranje „šireg spektra bihevioralnih anomalija koje prate ekonomsko delovanje“, što bi moglo predstavljati „pogodnu osnovu za osmišljavanje mera asimetričnog paternalizma, koje bi država Republike Srbije sprovela u okviru strategije institucionalnog prilagođavanja zahtevima tržišne privrede“.

U istraživanju povezanosti nivoa i brzine razvoja privrede i privrednih sektora Republike Srbije (RS) sa intenzitetom i pravcem promena njene sektorske strukture, *Vladimir Mičić*, pre svega, ukazuje na neke od pristupa analizi privredne strukture i strukturalnih promena, a, zatim, izdvaja industrijalizaciju, deindustrijalizaciju i reindustrijalizaciju, kao tri osnovne vrste strukturalnih promena. U okviru kvantitativne analize uloge privrednih sektora u ekonomskom rastu i razvoju RS korišćeni su podaci o učešću pojedinih sektora privrede u RS u bruto domaćem proizvodu, dodatnoj vrednosti i zaposlenosti. Na osnovu istraživačkih rezultata se ocenjuje da mali broj sektora u privredi RS ima dinamičnije i propulzivnije stope rasta, da su

* Korespondencija: S. P. Petrović, Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, Đ. Pucara 3, 34000 Kragujevac, Republika Srbija; e-mail: pslavica@kg.ac.rs

strukturne promene u privredi RS spore i da kasne, da nisu postojane i održive, da se njihov pravac često menja između sektora, čime se malo utiče na menjanje privredne strukture. Zaključeno je da će „budući razvoj privrede direktno zavisiti od brzine promena i stvaranja moderne sektorske privredne strukture, posebno razvoja propulzivne proizvodne strukture“.

Polazeći od odgovarajućeg konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje i konceptualne osnove računovodstva tzv. pravične vrednosti, *Jatinder P. Singh* teorijski razmatra neka od bitnih i kontroverznih pitanja koja se tiču 'Pravične vrednosti': 'Ulazna' versus 'Izlazna' vrednost, i Hicksian versus Fisherian koncepta Prihoda. Uz mogućnost sprovođenja empirijskih istraživanja kroz koja bi odnosni uvidi bili preispitani, posebno se ukazuje na potrebu realizovanja istraživačkih programa profesionalnih računovodstvenih tela i foruma praktičara, s ciljem identifikovanja i razvoja konceptualno superiornog računovodstvenog okvira.

U razmatranju nekih od ključnih socijalno-ekonomskih dimenzija koncepta ljudske sigurnosti, *Meri Boshkoska* detaljno istražuje bezbednost ljudi na radu, socijalnu i zdravstvenu zaštitu, i penzioni sistem u Bivšoj Jugoslovenskoj (BJ) Republici Makedoniji. Kroz istraživački proces je utvrđeno

da su u posmatranom periodu, u BJ Republici Makedoniji, troškovi života trajno uvećavani, da je stopa nezaposlenosti - u odnosu na zemlje Evropske unije - visoka, da su prosečne minimalne isplaćene zarade najniže u Regionu, što je rezultiralo dubokim siromaštvom u odnosnoj zemlji. Zaključeno je da je neophodno revidirati zakone i propise u oblasti zdravstvene zaštite i bezbednosti radnika, sprovesti hitne izmene u penzionom sistemu, kako bi se osigurala njegova održivost, otpočeti reforme koje će obezbediti održiv i efikasan sistem zdravstvene zaštite.

Takođe, ova Sveska Časopisa sadrži kritički osvrt *Vlastimira Lekovića* na XVI-i naučni Skup: Institucionalne promene kao determinanta privrednog razvoja Republike Srbije, koji je - u organizaciji Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Kragujevcu i Saveza ekonomista Srbije - održan 06. aprila 2017, na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Kragujevcu.

Prilika je da se u ime Uredništva Časopisa i u svoje ime zahvalim, pre svega, autorima priloga objavljenim u ovoj Svesci Časopisa. Istovremeno, posebnu zahvalnost dugujemo recenzentima na uloženom trudu i konstruktivnim i kritičkim komentarima i uputstvima autorima podnetih rukopisa.

Glavni i odgovorni urednik

Slavica P. Petrović

Slavica P. Petrović je redovni profesor na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Kragujevcu, u penziji od 01. oktobra 2016. Doktorirala je u oblasti poslovne ekonomije i menadžmenta, na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Ključne oblasti njenog naučnog interesovanja i rada su sistemsko mišljenje, sistemske metodologije strukturiranja upravljačkih problemskih situacija, *soft* i kritički *Management Science*, metodologija naučnog istraživanja.